

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Сумський державний університет
Освітня програма	53225 Організаційна психологія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	053 Психологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Сумський державний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	53225
Назва ОП	Організаційна психологія
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Коломієць Тетяна Володимирівна, Бондзик Дмитро Миколайович, Левус Надія Ігорівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	05.10.2023 р. – 07.10.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://sumdu.edu.ua/images/content/general/accreditation/sumdu_master_organizational-psychology_self-esteem.pdf
Програма візиту експертної групи	https://sumdu.edu.ua/images/content/general/accreditation/sumdu_master_organizational-psychology_visit-program.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

За підсумками роботи ЕГ у ході вивчення документів та онлайн візиту було встановлено, що освітньо-професійна програма «Організаційна психологія» відповідає вимогам Стандарту вищої освіти для другого (магістерського) рівня спеціальності 053 Психологія від 24.04.2019 р. Мета і цілі ОП відповідають місії та стратегії Сумського державного університету. Зміст та структура ОП дозволяють досягти визначених програмних результатів. Основні ОК реалізуються на засадах студентоцентризму, академічної свободи та доброчесності. Керівництво СумДУ створює умови для успішної самореалізації як здобувачів, так і науково-педагогічних працівників, зокрема у підвищенні їхньої кваліфікації, публікаційної активності, міжнародної співпраці. Під час акредитації ОП були визначені такі позитивні моменти: - задоволеність здобувачів навчанням в даному ЗВО загалом та освітнім процесом зокрема, а саме його практичною спрямованістю; - потужна інфраструктура, до якої входять як спеціально обладнані аудиторії, тренінгові кімнати, так і відповідні Центри, що дозволяє залучати здобувачів вищої освіти до практичної діяльності, а також надає відповідну підтримку; - належна соціально-психологічна підтримка здобувачів, запровадження практики студентського уряду, студентського ректора, студентських деканів факультетів, студентської ради студмістечка тощо. Перспективи для подальшого розвитку освітньо-професійної програми «Організаційна психологія» для другого (магістерського) рівня за спеціальністю 053 Психологія у Сумському державному університеті полягають у використанні всіх можливостей потужної інфраструктури СумДУ саме на даній ОП. Під час зустрічей виявлено, що НПП, які задіяні у реалізації ОП «Організаційна психологія», відкриті та готові до змін відповідно до висловлених рекомендацій, розуміють перспективи розвитку даної спеціальності та відповідної освітньо-професійної програми, а також впроваджують з цією метою свої наукові здобутки у освітній процес. Варто відмітити позитивне сприяння гаранта ОП доц. Улунової Г. Є. під час роботи експертної групи та своєчасність надання всієї необхідної інформації. Таким чином, освітньо-професійна програма другого (магістерського) рівня «Організаційна психологія» загалом відповідає усім критеріям акредитації.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. Практичне спрямування ОП через введення додаткових спеціальних фахових компетентностей (СК11, СК12), програмних результатів (ПР12, ПР13), а також освітніх компонентів, що забезпечують їх реалізацію.
2. Активне залучення різних груп стейкхолдерів до роботи над розробкою та вдосконаленням ОП через студентську агенцію співдії якості освіти, Експертну раду роботодавців, науково-методичний семінар з представниками інших ЗВО «Ініціатива якості освітніх програм», що є унікальною практикою.
3. ОП побудована у такий спосіб, що здобувачі мають можливість сформувати власну освітню траєкторію шляхом наповнення індивідуального навчального плану вибірковими дисциплінами не лише професійного спрямування, а й циклу загальної підготовки, що пропонуються іншими кафедрами.
4. Наявність в СумДУ можливостей міжнародної віртуальної активності здобувачів вищої освіти та реальні приклади використання цих можливостей на ОП «Організаційна психологія».
5. Надання широкої фінансової автономії структурним підрозділам у вигляді субрахунку кафедри, що дозволяють своєчасно і в повному обсязі забезпечувати сплату видатків на матеріальне стимулювання викладачів і розвиток інфраструктури.
6. Наявність електронного особистого кабінету, який має широкі функціональні можливості, які стосуються як реалізації освітнього процесу, так і позанавчальних процесів, наприклад, соціальної підтримки здобувачів.
7. Запровадження двоступеневої системи забезпечення об'єктивності у оцінюванні здобувачів, що забезпечується наявними технічними можливостями (автоматизація розрахунку балів на етапі підготовки робочих програм, доступ здобувачів до електронних журналів та відомостей за весь період навчання тощо), а також залученням до контрольних заходів представників роботодавців.
8. Впровадження ефективних превентивних, регуляторних та популяризуючих заходів щодо дотримання академічної доброчесності із використанням сучасних можливостей ЗВО.
9. Реалізація функціональної системи опитувань здобувачів, які задають вектор розвитку ОП в цілому та кожної ОК зокрема, а також є альтернативою традиційному рейтингуванню НПП завдяки використанню стимуляційного потенціалу.
10. Адаптація кращих міжнародних практик відповідних ОП та їх імплементація в освітній процес на ОП «Організаційна психологія».

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. Здобувачі даної ОП та студентське самоврядування не достатньо залучені до формулювання програмних результатів та цільового наповнення даної освітньої програми.
2. У структурно-логічній схемі не обґрунтовані зв'язки між ОК4 «Психологія та педагогіка вищої освіти зі змістовним модулем: Методика викладання психологічних дисциплін» та ОК7 «Технології роботи організаційних психологів».
3. Час на проведення та підготовку до атестаційного іспиту не входить до загальної кількості кредитів освітньої програми, що означає, що підготовка до нього, як і час на його фактичне проведення не є елементом здобуття освіти за ОП. Рекомендації: 1. При подальшому вдосконаленні ОП залучати до визначення цілей та програмних результатів здобувачів і студентське самоврядування. Запровадити відповідні опитування та анкетування щодо цільового наповнення ОП до початку наступного 2024-2025 н.р. 2. Впорядкувати взаємозв'язки між освітніми компонентами, відобразити ці міжпредметні зв'язки у змістовному наповненні силабусів до наступного 2024-2025 н.р. 3. У наступному перегляді структури ОП виділити принаймні 1 кредит на підготовку та проведення атестаційного екзамену.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Метою освітньої програми редакції 2022 року та 2023 року є «Підготовка конкурентоспроможних професіоналів у галузі психології, здатних сприяти організаційному розвитку, інноваційно реалізуючи дослідницьку діяльність та забезпечуючи надання психологічної допомоги (психодіагностичної, психоконсультаційної, корекційно-розвивальної, просвітницької) персоналу організацій різних видів та форм власності, а також викладати психологічні дисципліни в закладах вищої освіти» [с. 5 ОП 2022, 2023]. У меті відображено основну специфіку програми, пов'язану із реалізацією діяльності психолога в такій галузі як організаційна психологія. Незважаючи на те, що мета достатньо широка, програму спрямовано на «спеціальну освіту в галузі теоретичної та прикладної психології» [с. 6 ОП 2022, 2023], що, за словами гаранта, вирізняється акцентом як на науково-дослідній роботі (у вигляді розробки психотехнологій), так і на практичному спрямуванні роботи психолога в організаціях різного типу і форм власності. Цілі освітньо-професійної програми відповідають місії та стратегії ЗВО, які зазначені у «Стратегічному плані розвитку СумДУ на 2020-2026 рр.» та полягають у «високій якості підготовки на рівні кращих світових практик осіб, що навчаються, підвищення його ролі у науково-технічному, соціальному, економічному, культурному розвитку суспільства, досягнення більш високого визнання на державному та світовому рівнях» [<http://surl.li/ktuww>, с. 14]. Бачення реалізації цієї місії відбувається, зокрема, через «вихід СумДУ на новий рівень забезпечення якості в усіх складових діяльності» [там само], що було підтверджено на зустрічах як з адміністративним, так і з академічним персоналом. Підтверджено основні тенденції розвитку ОП щодо цілей ЗВО, а саме, «трансформацію освітнього процесу на базі європейської моделі органічного поєднання навчальної та наукової діяльності за принципом „досліджуючи – навчаю”» [там само, с. 15]. Особливість (унікальність) ОП полягає у: 1) введення додаткових спеціальних фахових компетентностей (СК11, СК12), програмних результатів (ПР12, ПР13), а також освітніх компонентів, що забезпечують їх реалізацію: ОК 7 «Технології роботи організаційних психологів», ОК 9 «Групові форми роботи психолога в організаціях» та ін. [с. 11 ОП 2022, 2023]; 2) зорієнтованість ОП на підготовку психологів для роботи у різних сферах: у наукових установах і закладах вищої освіти, в організаціях різних форм власності, зокрема у приватній практиці, що підтверджено на зустрічі із роботодавцями. Експертна група засвідчує, що ОП «Організаційна психологія» має належно сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії СумДУ, та містить унікальну компоненту.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

-здобувачі вищої освіти Здобувачі демонструють зацікавленість у долученні до оновлення ОП; вони орієнтовані на вивченні дисциплін практичного спрямування, саме тому з їх ініціативи у редакції ОП 2023 року збільшено кількість аудиторних годин на практичні заняття. Здобувачі, що навчаються на даній ОП, входять до робочої групи і брали участь в розробці ОП 2023 року. Здобувачі мають змогу оцінити якість реалізації ОП [<http://surl.li/kympt> – надано на запит №21 у системі НА]. Обговорення результатів опитування проводилися на кафедрі [Протокол №2 від 08.09.2023 – запит №21]. Проте представлені питання анкети не містять інформації про мету та програмні результати ОП. Представники студентського самоврядування залучалися до обговорення ОП [Протокол №6 від 19.11.2022, №2 від 08.09.2023 – запит №4]. В університеті діє студентська агенція співдії якості освіти, яка бере участь в процесі розробки, моніторингу та періодичного перегляду ОП [<http://surl.li/phcy>]. Проте ЕГ не надано чітких доказів та фактів реального залучення студентського самоврядування до формулювання цілей та ПР саме цієї ОП. -випускники Випускників цієї ОП ще немає. Випускники бакалаврату залучалися до обговорення ОП 2022 року на етапі її розробки, оскільки були зацікавлені у створенні даної ОП, щоб мати можливість продовжувати навчання на другому рівні вищої освіти у СумДУ, що було підтверджено на зустрічах. -роботодавці Роботодавців регулярно залучають до розробки та вдосконалення ОП, що підтвердили представники інших ЗВО, науково-дослідних інститутів, державних та громадських організацій. На резервній зустрічі ЕГ мала можливість ознайомитися з роботою Експертної ради роботодавців [<http://surl.li/ltuyt>], також на запит №5 надано протоколи засідань ЕРР за 2021-2023 рр. Як показує аналіз документів та відповідей стейкхолдерів, співпраця між університетом та роботодавцями відбувається на регулярній основі, зокрема і через рецензування ОК [Протокол ЕРР № 5 від 27.06.2023 – запит №7]. -академічна спільнота Викладачі університету брали участь у формулюванні ПР, зокрема вони наголошували на практичній складовій щодо підвищення ефективності функціонування організацій, збереження та покращення психічного здоров'я працівників організацій у транзитивному суспільстві – додаткові

ПР12, ПР13. Відповідно до змін у ОП викладачі оновлювали зміст ОК [Протокол №12 від 26.06.2023 – запит №7], вносили пропозиції щодо змін у меті ОП [Протоколи РІПГ № 3 від 16.12.2020 р., № 2 від 21.10.2021 р – запит №6]. З метою вдосконалення ОП запроваджено науково-методичний семінар «Ініціатива якості освітніх програм» з представниками інших ЗВО [<http://surl.li/ltuuc>; <http://surl.li/ltutr>]. Таким чином, ЕГ засвідчує, що цілі та ПР визначаються з урахуванням позицій та потреб більшості заінтересованих сторін. В подальших переглядах рекомендовано залучати до розробки мети та програмних результатів здобувачів та студентське самоврядування.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Виходячи з «Відомостей про самооцінювання», контенту освітньої програми, результатів співбесід зі стейкхолдерами (роботодавцями, академічною спільнотою, експертами галузі), було встановлено, що цілі та програмні результати ОП визначено відповідно до тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці. Так, структура ОП та її окремі компоненти (н-д, ОК7 «Технології роботи організаційних психологів», ОК9 «Групові форми роботи психолога в організаціях», вибірковий ОК «Психологія віртуалізації в професійній діяльності») відображають сучасні потреби ринку праці. За аналізом змісту та наповненості ОП 2022, 2023 рр. [<http://surl.li/lzayt>], експертною групою було встановлено, що в ОП враховано тенденції розвитку спеціальності. Зокрема, спостерігається спрямованість на практичну складову через вироблення навичок діагностичної та консультативної роботи з персоналом організацій в умовах транзитивного суспільства, н-д, у основних ОК: «Професійна психодіагностика», «Психологічне консультування в організаціях», та вибіркових ОК: «Короткострокові методи психологічної допомоги персоналу в організаціях», «Психологія кар'єри та коучинг-технології» [<http://surl.li/lafdo>]. Щодо регіонального аспекту, то, за словами гаранта, він відображається у потребі підготовки фахівців з організаційної психології, які б могли налагодити і підтримувати належну психологічну атмосферу в організаціях в умовах війни, враховуючи близькість Сумського регіону до лінії фронту. Відповідно, серед ОК наявні ті, які спрямовані на реалізацію цих аспектів роботи організаційного психолога, наприклад, вибіркові ОК «Конфліктологія з основами медіації», «Основи суттєвого впливу в діловому спілкуванні», «Робота психолога з громадськими організаціями». При формулюванні цілей та програмних результатів було враховано досвід трьох вітчизняних ЗВО, в яких діють освітні програми за цим або схожим напрямком: Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; університету «Крок»; Тернопільського нац. пед. ун-ту імені Володимира Гнатюка. ЕГ проаналізовано вказані ОП та встановлено їх відповідність до змісту та специфіки даної освітньої програми. Також при побудові ОП враховано досвід освітніх програм у трьох закордонних навчальних закладах: Ліверпульському і Манчестерському університетах, Гарвардській школі підвищення кваліфікації. На зустрічі із гарантом і викладачами було з'ясовано, які саме аспекти ОП розроблялися виходячи з досвіду вітчизняних та іноземних ОП. Також на зустрічі із керівництвом університету, адмінперсоналом та при ознайомленні із відповідними угодами про співпрацю було підтверджено загальном активну міжнародну діяльність СумДУ [<http://surl.li/bdzpo> – запит №10]. Отже, ЕГ підтверджує, що цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого контексту, а також досвіду вітчизняних та закордонних освітніх програм.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Освітня програма повністю дозволяє досягти результатів навчання передбачених Стандартом вищої освіти України зі спеціальності 053 Психологія для другого (магістерського) рівня [наказ Міністерства освіти і науки України від 24 квітня 2019 року №564]. Всі компетентності та програмні результати відображено у силабусах, які розміщено на сайті ЗВО [<http://surl.li/lafdo>]. Також в самій ОП 2022, 2023 року розміщено «Матрицю відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми» та «Матрицю відповідності програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми» [с. 15-16]. ЕГ проаналізувала вказані матриці та встановила, що всі вони належно співвіднесені із основними освітніми компонентами. У редакції ОП 2023 року переглянуто та розширено певні відповідності між ПРН та ОК в бік практичного спрямування, що було зазначено на зустрічі з академічним персоналом. Так ОК7 «Технології роботи організаційних психологів» забезпечує ПР1, ПР2, ПР3, ПР5, ПР11, ПР12, ПР13. Це також підтверджено тематичною наповненістю даного ОК [<http://surl.li/lzcan>]. З метою підсилення навичок роботи психолога в організаціях у ОП введено додаткові спеціальні компетентності (СК11, СК12), а також відповідні програмні результати (ПР12, ПР13). На зустрічах із академічним персоналом було зазначено, що у редакції ОП 2023 року ці спеціальні компетентності та програмні результати було переформульовано з метою посилення актуальності щодо розвитку організацій у транзитивному суспільстві [с. 9]. Таким чином, ЕГ підтверджує, що освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія та другим (магістерським) рівнем вищої освіти, який вступив у дію 01.09.2019 р. Позитивним аспектом є введення додаткових програмних результатів згідно фокусу та особливостей ОП, що відповідають актуальним запитам суспільства.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

1. Активне залучення різних груп стейкхолдерів до роботи над розробкою та вдосконаленням ОП через студентську агенцію співдії якості освіти, Експертну раду роботодавців, науково-методичний семінар з представниками інших ЗВО «Ініціатива якості освітніх програм», що є унікальною практикою. 2. Посилення практичної спрямованості у підготовці організаційних психологів через введення додаткових спеціальних компетентностей (СК11, СК12), програмних результатів (ПР12, ПР13), а також освітніх компонентів, що забезпечують їх реалізацію.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Здобувачі даної ОП та студентське самоврядування не достатньо залучені до формулювання програмних результатів та цільового наповнення даної освітньої програми. Рекомендації: При подальшому вдосконаленні ОП залучити до визначення цілей та програмних результатів здобувачів і студентське самоврядування. Запровадити відповідні опитування та анкетування щодо цільового наповнення ОП до початку наступного 2024-2025 навчального року.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП «Організаційна психологія» цілком відповідає підкритеріям 1.1, 1.2., 1.3, 1.4. Зважаючи на наведені сильні сторони й позитивні практики, виходячи з того, що цілі освітньої програми співвідносяться зі стратегією та місією ЗВО, в ОП відображено регіональний контекст, внесено відповідні додаткові спеціальні компетентності та програмні результати, дана освітня програма відповідає запитам роботодавців, запроваджено Експертну раду роботодавців і постійно діючий науково-методичний семінар «Ініціатива якості освітніх програм», проводиться активна робота ЗВО щодо інтерналізації та позитивний вплив цієї роботи на реалізацію ОП, експертна група дійшла висновку, що ОП «Організаційна психологія» для другого (магістерського) рівня обґрунтовано відповідає в контексті Критерію 1 рівню В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

На акредитаційну експертизу подано освітньо-професійні програми 2022, 2023 рр. та відповідно два навчальні плани для денної форми навчання: 2022 р. [<http://surl.li/mbkrj>] та 2023 р. [<http://surl.li/mbksj>]. Загальний обсяг освітньої програми складає 90 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам чинного законодавства щодо навчального навантаження для другого (магістерського) рівня, зокрема статті 5 Закону України «Про вищу освіту». В Сумському державному університеті розроблене Положення про організацію освітнього процесу в СумДУ [<http://surl.li/juzpn>]. Згідно цього Положення, ОП має два блоки – обов'язкові та вибіркові компоненти. Обов'язкові компоненти ОП охоплюють 65 кредитів ЄКТС (72%). Встановлено, що ОП 2022, 2023 рр. включають обов'язкові складові, спрямовані на здобуття глибинних знань зі спеціальності (25 кредитів), набуття навичок дослідника (20 кредитів), здобуття мовних компетентностей (5 кредитів), отримання навичок викладацької діяльності (5 кредитів) та практичної підготовки (10 кредитів). Вибіркові компоненти ОП в цілому складають 25 кредитів ЄКТС, що становить 28 % і відповідає вимогам Стандарту вищої освіти для другого (магістерського) рівня спеціальності 053 Психологія від 24.04.2019 р. Виробнича психологічна практика, що входить до навчального навантаження здобувачів, проходить у 2 семестрі (перший рік навчання) та складає 16 тижнів (5 кредитів). При чому ця практика є двохкомпонентною та складається з виробничої психологічної практики в організаціях та асистентської практики у ЗВО [<http://surl.li/lzook>]. Переддипломна практика проходить у 3 семестрі (другий рік навчання) та складає 5 тижнів (5 кредитів) [<http://surl.li/lzopc>]. Таким чином, ЕГ засвідчує, що обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньо-професійного спрямування та Стандартом вищої освіти України зі спеціальності 053 Психологія для відповідного рівня [наказ Міністерства освіти і науки України від 24 квітня 2019 року №564].

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Проаналізувавши структурно-логічну схему підготовки магістрів за ОП, ЕГ було встановлено, що зміст заявленої освітньої програми структурований, освітні компоненти, включені до ОП, в основному складають логічну взаємопов'язану систему й дозволяють досягти заявлених результатів навчання. Як свідчать дані матриці забезпечення програмних результатів навчання, заявлені обов'язкові освітні компоненти скеровані на реалізацію мети освітньої програми. Додаткові (не визначені Стандартом) компетентності та програмні результати співвіднесено із освітніми компонентами. Порівняльний аналіз освітніх програм 2022, 2023 рр. дозволив встановити позитивну тенденцію щодо наповненості ОП освітніми компонентами із врахуванням особливостей як самої освітньої програми, так і потреб стейкхолдерів, про що йшлося у Критерії 1. Так, наприклад, у останній редакції програми було змінено назви двох ОК, що відображає сучасні тенденції розвитку науки. Наприклад, за пропозицією академічного персоналу та експертів галузі назву ОК4 «Педагогіка та психологія вищої школи зі змістовним модулем: Методика викладання психологічних дисциплін» було змінено на «Психологія та педагогіка вищої освіти зі змістовним модулем: Методика викладання психологічних дисциплін», що відповідає як професійній спрямованості ОП, так і сучасному термінологічному наповненню. При безпосередньому спілкуванні зі здобувачами вищої освіти було встановлено, що вони розуміють зміст обраної ОП, задоволені її структурою, зокрема наявністю ОК практичного спрямування у основному і вибіркового блоці, і мають стійкий інтерес до опанування освітніх компонентів даної ОП. Разом з тим виявлено певний недолік у структурно-логічній схемі [с. 13]. Так, не обґрунтовані зв'язки між ОК4 «Психологія та педагогіка вищої освіти зі змістовним модулем: Методика викладання психологічних дисциплін» та ОК7 «Технології роботи організаційних психологів». Аналіз силабусів до вказаних ОК та їх тематичного наповнення також не допоміг встановити, яким чином ці освітні компоненти пов'язані [<http://surl.li/mbqbv>; <http://surl.li/lzcan>]. За «Матрицею забезпечення програмних результатів відповідними компонентами освітньої програми» з'ясовано, що вказані ОК забезпечують переважно різні програмні результати, окрім ПР1 і ПР5 [с. 16]. Час на проведення та підготовку до атестаційного іспиту не входить до загальної кількості кредитів освітньої програми, що означає, що підготовка до нього, як і час на його фактичне проведення, не є елементом здобуття освіти за ОП. Таким чином, ЕГ рекомендує впорядкувати взаємозв'язки між освітніми компонентами, відобразити ці міжпредметні зв'язки у змістовному наповненні силабусів, передбачити кредити на підготовку та проведення атестаційного екзамену.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Опрацювавши силабуси освітніх компонентів та проаналізувавши наповненість освітньої програми «Організаційна психологія» для другого (магістерського) рівня, ЕГ визначила, що в цілому її зміст відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності 053 Психологія, а саме: «психічні явища, закономірності їх виникнення, функціонування та розвиток; поведінка, діяльність, учинки; взаємодія людей у малих і великих соціальних групах; психофізіологічні процеси та механізми, які лежать в основі різних форм психічної активності» [с. 5]. Ці поняття належно відображені у обов'язкових ОК: ОК3 «Методологічні та теоретичні проблеми психології», ОК5 «Основи організаційної психології та психологія праці», ОК9 «Групові форми роботи психолога в організаціях», та вибірових ОК, наприклад, «Конфліктологія з основами медіації», «Основи сугестивного впливу в діловому спілкуванні», «Робота психолога з громадськими організаціями» тощо. Як було встановлено на основі аналізу «Матриці забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми» [с. 16 ОП 2023], всі програмні результати навчання забезпечуються ОК, що включені до основних дисциплін загальної та спеціальної підготовки. Силабуси обов'язкових та вибірових освітніх компонентів представлено на сайті кафедри психології, політології та соціокультурних технологій у вкладці «Спеціальності» [<https://ppst.sumdu.edu.ua/uk/spetsialnosti>] - розділ «Магістерська програма “Організаційна психологія”» [<http://surl.li/lafdo>]. Унікальністю ОП є те, що вона побудована у такий спосіб, що здобувачі мають можливість сформувати власну освітню траєкторію шляхом наповнення індивідуального навчального плану вибіровими дисциплінами циклу загальної підготовки, що пропонуються іншими кафедрами. Каталог та анотації вибірових освітніх компонентів представлено на сайті університету у вкладці «Каталог вибірових дисциплін» [<http://surl.li/dxbrk>]. Також варто зазначити про широку проблематику наукових досліджень здобувачів в межах предметної області організаційної психології, які стосуються стилів керівництва, толерантності до невизначеності, стресостійкості персоналу, лояльності та відданості персоналу, психологічних аспектів впровадження інновацій на підприємствах, продуктивної трудової мотивації тощо [запит №19]. Таким чином, ЕГ засвідчує, що зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності 053 Психологія.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Проаналізувавши Положення про організацію освітнього процесу в СумДУ [<http://surl.li/juzpn>] і Положення про реалізацію права здобувачів вищої освіти на вибір навчальних дисциплін в СумДУ [<http://surl.li/bdqcq>], ЕГ встановила, що в ЗВО імplementовано політику індивідуальної освітньої траєкторії студента. Здобувачі проінформовані про процедуру вибору дисциплін, їх зміст, надано скріни індивідуальних планів здобувачів, які формуються через АСУ «Деканат», де серед інших вказано й обрані ними освітні компоненти [запит №16]. Також

ЕГ ознайомилася із процедурою вибору ОК із загального каталогу СумДУ та каталогу даної ОП через електронний кабінет [запит №20]. В ході спілкування зі здобувачами було підтверджено можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії за рахунок вибору навчальних дисциплін, можливостей неформальної освіти, проходження програм і тренінгів, а також міжнародної академічної мобільності. Відповідні сертифікати здобувачів оприлюднено на сайті кафедри [<http://surl.li/jxxij>]. Позитивним є те, що у сучасних непростих умовах для студентів організовано доступну форму міжнародної віртуальної мобільності з Казахським національним педагогічним університетом імені Абая. Повний пакет документів щодо цієї програми та інших міжнародних проєктів надано ЕГ на ознайомлення [запит №14]. У «Звіті про результати опитування здобувачів вищої освіти освітнього ступеня „магістр” щодо оцінювання якості реалізації освітньо-професійної програми „Організаційна психологія» виявлено, 100 % респондентів достатньо проінформовані про можливість участі у програмах академічної мобільності [<http://surl.li/kumpt>]. Також індивідуальна освітня траєкторія здобувача реалізується через можливість здобуття фахових компетентностей у неформальній освіті і регулюється Порядком визнання у Сумському державному університеті результатів неформального та/або інформального навчання здобувачів [<http://surl.li/malrh>]. Серед здобувачів популярними є різні напрямки неформальної освіти, які стосуються здобуття практичних навичок психолога, що підтверджено відповідними сертифікатами [запит №14]. Здобувачі повідомили, що зміст та вимоги до навчальних дисциплін доводяться до здобувачів викладачами перед початком їх вивчення, також вони можуть ознайомитися зі змістом ОК на платформі електронного навчання MIX [<https://mix.sumdu.edu.ua/>]. Анотації вибіркового ОК розміщено у відкритому доступі на сайті СумДУ [<http://surl.li/ktwl>] та на сайті кафедри [<http://surl.li/lafdo>]. Під час зустрічей зі здобувачами з'ясовано, що вони зазвичай самостійно визначаються з науковим керівником та темою наукового дослідження для кваліфікаційної роботи магістра, яка відповідає сфері їхніх зацікавлень, а також розробляється в межах загальної науково-дослідної теми кафедри. Отже, структура ОП «Організаційна психологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти в повній мірі передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Особливості практичної підготовки здобувачів ЗВО відображено у Положенні про організацію та проведення практики здобувачів вищої освіти СумДУ [<http://surl.li/jnvba>]. Проведені зустрічі з експертами галузі та роботодавцями засвідчили, що ОП дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності у галузі організаційної психології. У ОП на виробничу психологічну практику відведено 5 кредитів ЄКТС. Для практики розроблено силабус, який є на сайті кафедри [<http://surl.li/lzook>]. У ньому окреслено мету та зміст практики, вказівки щодо завдань і видів роботи, критерії оцінювання, подано інформаційне та навчально-методичне забезпечення тощо. Ця практика складається з двох частин. Перша частина передбачає «здобуття магістрантами загальних та спеціальних компетентностей, необхідних організаційному психологу для надання психологічної допомоги керівництву та персоналу організацій, а також забезпечення діяльності та розвитку організацій». Друга частина передбачає асистентську практику у ЗВО, метою якої є «набування здобувачами компетентностей самостійної педагогічної діяльності» [с. 1]. Під час зустрічі зі здобувачами другого року навчання було підтверджено практичне спрямування цього ОК. У третьому семестрі передбачена переддипломна практика обсягом 5 кредитів ЄКТС. Метою практики є «інтегрований розвиток у здобувачів компетентностей психологічної допомоги, дослідницьких і викладацьких в умовах професійної діяльності» [<http://surl.li/lzopc> с. 1]. Позитивною стороною є те, що ця практика передбачає не лише розробку та проведення дослідження, а й також викладацьку діяльність. Цікавим завданням для здобувачів є те, що вони не лише викладають, проводять лекції та практично-семінарські заняття, а й розробляють силабуси за темою своєї кваліфікаційної роботи. Також серед завдань цієї практики передбачено «участь у конференції з презентацією результатів наукового дослідження практикам та науковій спільноті» [с. 2]. ЕГ переглянула договори з базами практик, які розміщено на сайті кафедри у розділі даної магістерської програми у вкладці «Проходження практики» [<http://surl.li/lafdo>]. Аналіз баз практики показав їхню різноманітність як за формами власності, як і за напрямками роботи, що сприяє широкому ознайомленню здобувачів із можливими видами діяльності психолога. Здобувачі підтвердили, що у II семестрі вони відвідували ці бази практики та виконували відповідні завдання. Приклади звітів здобувачів з практики, що підтверджує можливість здобуття практичних навичок, надано на запит №9. Отже, ЕГ підтверджує, що ОП та навчальні плани передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка в повному обсязі дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності організаційного психолога. ЕГ зазначає як унікальний аспект переддипломної практики складання силабусу вибіркової навчальної дисципліни за темою магістерського дослідження, розробку конспектів занять та їх проведення у відповідності до складеного силабусу.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Зміст ОП дозволяє здобувачам набути соціальні навички (soft skills), що було підтверджено на зустрічах з роботодавцями та експертами галузі, та спрямований на підготовку висококваліфікованих фахівців, здатних розв'язувати складні завдання в галузі психології, що передбачає розвиток комунікативних здібностей, навичок міжособистісної взаємодії, вміння налагоджувати соціальні контакти. У СумДУ поряд з традиційними методиками навчання використовуються й інноваційні технології, що було встановлено в процесі співбесіди зі здобувачами освіти. Зокрема це лекції-дискусії, навчання на основі досліджень, кейс-орієнтоване навчання, інтерактивні лекції, практичні демонстрації тощо. Це також відображено в таблиці з «Відомостей про самооцінювання». ОП включає достатній перелік освітніх компонентів, що дозволяють отримати програмні компетентності, які можна віднести до

soft skills. Зокрема, серед основних ОК з цією метою виокремлено такі дисципліни: ОК1 «Іноземна мова професійного спрямування», ОК4 «Психологія та педагогіка вищої школи зі змістовим модулем: Методика викладання психології», ОК5 «Основи організаційної психології та психологія праці», ОК7 «Технології роботи організаційних психологів», ОК8 «Психологічне консультування в організаціях», ОК9 «Групові форми роботи психолога в організаціях», окремі розділи та теми яких забезпечують комунікативні навички, вміння мотивувати людей, лідерські здібності, здатність працювати в команді, встановлювати конструктивні взаємини, розв'язувати конфліктні ситуації, враховувати думку співрозмовника, підтримувати належний соціально-психологічний клімат в колективі, здійснювати кризовий менеджмент тощо (встановлено на основі аналізу наданих силабусів [<http://surl.li/lafdo>]). Ознайомлення із індивідуальними планами здобувачів дало змогу з'ясувати, що серед дисциплін вільного вибору вони також обрали такі освітні компоненти, які забезпечують формування soft skills: «Конфліктологія з основами медіації», «Короткострокові методи психологічної допомоги персоналу в організаціях», «Управління кар'єрою та тайм-менеджмент», «Бізнес-тренінги та організаційні ігри» [запит №16]. Таким чином, ЕГ підтверджує, що ОП «Організаційна психологія» передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям, зокрема, «здійснення професійної діяльності з урахуванням загальнолюдських цінностей та норм професійної етики психолога» [с. 5 в ОП 2022, 2023].

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт до освітньої програми відсутній. У «Відомостях про самооцінювання» зазначено, що в ОП враховано основні вимоги професійних стандартів «Практичний психолог закладу освіти» та «Практичний психолог (соціальна сфера)», а також стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти».

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз Положення про організацію освітнього процесу в СумДУ [<http://surl.li/juzpn>], Положення про освітні програми вищої освіти СумДУ [<http://surl.li/gpkun>], освітньої програми «Організаційна психологія» і навчальних планів 2022, 2023 рр. дозволив зробити такі висновки: аудиторне тиждне навантаження студентів становить 16 год у першому, 12 год – у другому, 14 год – у третьому семестрах. Всього передбачено 560 год на аудиторну роботу. При цьому кожна освітня компонента складається із 5-х кредитів ЄКТС, що задокументовано в означеному Положенні. Задля забезпечення реалізації права здобувачів вищої освіти на вільний вибір і оптимізації навчального процесу для вибіркового навчальних дисциплін загальної підготовки кредитний вимір вибіркового модуля становить 5 кредитів або кратний п'яти кредитам ЄКТС [там само]. У структурі кредиту ЄКТС для ОП обсяг аудиторного навантаження для денної форми навчання коливається в межах 21-32 відсотків, тобто приблизно до 1/3 обсягу, залежно від специфіки та змісту конкретної навчальної дисципліни, її місця, значення і дидактичної мети в реалізації освітньої програми, а також питомої ваги в навчальному процесі практичних занять. Як було вказано в аналізі 1 критерію, за пропозиціями здобувачів у ОП редакції 2023 року обсяг практичних занять було збільшено. Навчальні плани для 2022 року містять повний перелік освітніх компонент, визначений освітніми програмами 2022, 2023 рр., з обсягом аудиторних занять – 560 год (приблизно 21 %) і, відповідно, обсягом самостійної роботи – 2140 год (79%). Обсягом практичної підготовки при цьому становить 300 год (приблизно 11%). Спількування зі здобувачами першого і другого року навчання під час інтерв'ювання, аналіз звіту про результати опитування здобувачів [<http://surl.li/kumpt>] показали відсутність скарг щодо надмірного навантаження та нестачі часу на самостійну роботу, а також окреслили загальну поінформованість здобувачів освіти щодо обсягу і змісту самостійної роботи з освітніх компонент навчального плану. На резервній зустрічі здійснено ознайомлення з особистим кабінетом, на який можна зайти з сайту СумДУ, та з платформою електронного навчання MIX, на якій розміщено необхідні навчально-методичні матеріали, що значно спрощує процес викладання та оцінювання і робить його прозорішим [<https://mix.sumdu.edu.ua/>]. Про це на зустрічах вказували як здобувачі, так і викладачі. Таким чином, наведені вище факти дають змогу підтвердити, що обсяг ОП та окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти, які навчаються на ОП «Організаційна психологія», за дуальною формою освіти не здійснюється. СумДУ є учасником пілотного проекту, започаткованого МОН України щодо впровадження дуальної освіти. Проте, за словами керівництва ЗВО, наразі цей проект призупинено. Тим не менше, на ОП впроваджуються елементи дуальної освіти, що було підтверджено на зустрічах з гарантом, викладачами, здобувачами. На зустрічі із адміністрацією зазначалося про можливість оплати здобувачам роботи над науково-дослідною темою кафедри. Здобувачі обізнані із такими можливостями. Проте зараз серед здобувачів, які навчаються на даній ОП таких осіб немає. У «Відомостях про самооцінювання» наведено приклади здобувачів, які у попередньому навчальному році поєднували навчання із професійною діяльністю, що підтвердили роботодавці.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

1. Для реалізації прозорості механізму обрання вибіркового ОК застосовується особистий кабінет на сайті СумДУ. 2. Порівняльний аналіз освітніх програм 2022, 2023 рр. дозволив встановити позитивну тенденцію щодо наповненості ОП освітніми компонентами із врахуванням особливостей як самої освітньої програми, так і потреб стекхолдерів. 3. Унікальністю ОП є те, що вона побудована у такий спосіб, що здобувачі мають можливість сформувати власну освітню траєкторію шляхом наповнення індивідуального навчального плану вибірковими дисциплінами не лише професійного спрямування, а й циклу загальної підготовки, що пропонуються іншими кафедрами. 4. Унікальним аспектом переддипломної практики є складання силабусу вибіркової навчальної дисципліни за темою магістерського дослідження, розробка конспектів занять та їх проведення у відповідності до складеного силабусу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

1. У структурно-логічній схемі підготовки за ОП не обґрунтовані зв'язки між ОК4 «Психологія та педагогіка вищої освіти зі змістовним модулем: Методика викладання психологічних дисциплін» та ОК7 «Технології роботи організаційних психологів». 2. Час на проведення та підготовку до атестаційного іспиту не входить до загальної кількості кредитів освітньої програми, що означає, що підготовка до нього, як і час на його фактичне проведення не є елементом здобуття освіти за ОП. Рекомендації: 1. Впорядкувати взаємозв'язки між освітніми компонентами, відобразити ці міжпредметні зв'язки у змістовному наповненні силабусів до наступного 2024-2025 навчального року. 2. Оскільки підсумкова атестація у вигляді атестаційного іспиту та кваліфікаційної роботи передбачені стандартом вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія для другого (магістерського) рівня, то їх підготовка і проведення вимагає певного кредитного навантаження в межах ОП. У зв'язку з цим ЕГ рекомендує при найближчому перегляді ОП виділити принаймні 1 кредит на підготовку та проведення атестаційного екзамену.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОП «Організаційна психологія» цілком відповідає підкритеріям 2.1, 2.2., 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9. Зважаючи на сильні сторони й позитивні практики, виходячи із того, що перелік обов'язкових і вибірових освітніх компонентів дозволяє сформувати компетентності для майбутньої діяльності як у науковій, викладацькій, так і практичній сферах, унікальну можливість для здобувачів формувати індивідуальну освітню траєкторію з вибірових дисциплін інших кафедр, розроблену в ЗВО різноспрямовану практичну підготовку, експертна група дійшла висновку, що ОП «Організаційна психологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти у контексті Критерію 2 обґрунтовано відповідає рівню В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Інформація щодо прийому на навчання в СумДУ розміщена на головній сторінці його офіційного веб-сайту у вкладці «Вступ» [<https://vstup.sumdu.edu.ua/>]. Університет використовує загальні правила прийому на навчання для здобуття вищої освіти, зокрема в 2023 році для спеціальності 053 Психологія другого (магістерського) рівня застосовувався Єдиний вступний іспит. Це випробування містило Тест загальної навчальної компетентності (ТЗНК) і Тест з іноземної мови. Також застосовувався Єдиний фаховий вступний іспит з соціології та психології. Додатково вступникам, які мають диплом магістра або спеціаліста, замість вказаних іспитів, пропонувалося проходити співбесіду з іноземної мови та здавати фаховий вступний іспит, розроблений в ЗВО. Правила прийому до СумДУ в 2023 році затверджено 13.05.2023 р. [<http://surl.li/golif>]. Вони містять джерела фінансування здобуття вищої освіти, обсяги прийому та обсяги державного замовлення, вимоги до освітнього рівня вступників, строки реєстрації заяв, конкурсного відбору та зарахування на навчання, порядок реєстрації заяв для участі у вступних випробуваннях та конкурсному відборі на навчання, його організацію та проведення тощо. Важливо, що в загальних додатках також є Спеціальні умови участі у вступній кампанії, Перелік спеціальностей, яким надається особлива підтримка тощо. Відмітимо доступність та легкість пошуку абітурієнтом на сайті необхідної інформації щодо вступу. Зокрема окремо виділено закладку «Вступ до магістратури» [<http://surl.li/dxmslh>] із зазначенням термінів вступної кампанії, переліку

спеціальностей, порад щодо написання мотиваційного листа, вартості навчання, розкладу та програми вступних випробувань. Тут же представлено Програму фахового вступного випробування з психології та соціології [<http://surl.li/jwdvl>] та Програму співбесіди з іноземної мови [<http://surl.li/jwdve>]. На сайті є розділ про вступ 2023 року, де оприлюднюється кількість поданих заяв за спеціальностями магістерського рівня та рейтингові списки [<http://surl.li/mazwl>]. Зазначимо про доступність для вступників всієї необхідної інформації щодо порядку вступу на ОП та корисної і обґрунтованої інформації про переваги навчання на даній освітній програмі у цьому ЗВО, яку можна отримати через соцмережі та спеціально створені групи в Telegram, про що повідомлялося на зустрічах зі стейкхолдерами. Вагомим є проведення широкомасштабної профорієнтаційної роботи як на рівні окремих підрозділів, так і на рівні всього СумДУ. На сайті кафедри, наприклад, у розділі з ОП «Організаційна психологія» є профорієнтаційне відео, у якому здобувачі цієї ОП розповідають про переваги навчання на ній [<http://surl.li/mbabt>]. Таким чином, ЄГ підтверджує, що правила прийому на навчання в СумДУ, не містять дискримінаційних положень, оприлюднені у відкритому доступі на офіційному веб-сайті. Позитивною практикою є широка робота щодо доступності та прозорості вступної кампанії.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на навчання в цілому враховують особливості ОП «Організаційна психологія», зокрема через формування Програми фахового вступного випробування з психології та соціології для здобуття ступеня магістра за спеціальністю 053 «Психологія», 061 «Журналістика», 281 «Публічне управління та адміністрування» [<http://surl.li/jwdvl>]. Ця програма містить загальні положення, де перераховано інформаційні блоки, за питаннями яких укладено програму. Фахове вступне випробування проводиться у вигляді тестування. Для кращого розуміння абітурієнтом особливостей проходження вступного іспиту тут також наведено структуру екзаменаційних завдань. Окрім того, у Програмі представлено вступні розділи щодо критеріїв оцінювання та список рекомендованої літератури. Аналіз Програми фахового вступного випробування дав змогу з'ясувати перелік блоків, питання з яких виносяться на іспит: «Основи психології та соціології», «Історія і теорія психології та соціології», «Методи психології та соціології», «Прикладні аспекти психології та соціології», «Психологічні та соціологічні виміри суспільства». Важливо, що у останніх двох блоках серед питань є ті, які стосуються сфери організаційної психології. На зустрічі зі здобувачами обговорено питання щодо того, як відбувався їх вступ, де вони зазначили про зрозумілість правил прийому та можливість якісної підготовки до вступних іспитів для всіх осіб, зокрема і для тих, у кого відсутня базова освіта за цією спеціальністю. Позитивним практикою є проведення консультацій викладачами кафедри для абітурієнтів до проходження ними іспитів, про що зазначалося на зустрічі зі здобувачами. Програма Тесту загальної навчальної компетентності МТНК, Програма з ЄВІ з іноземних мов, Програма предметного тесту з психології та соціології розміщені також на сайті кафедри у розділі даної ОП у вкладці «Вступ на ОПП» [<http://surl.li/lafdo>]. Таким чином, ЄГ засвідчує, що правила прийому на навчання за ОП «Організаційна психологія» враховують особливості самої освітньої програми. Зокрема, зміст Програми фахового вступного випробування в цілому відображає специфіку ОП, базуючись на навчальних дисциплінах, що вивчалися на бакалавраті.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах вищої освіти, зокрема під час академічної мобільності, регулюється кількома документами: Положенням про організацію освітнього процесу в СумДУ [Розділ 9 «Трансфер кредитів» <http://surl.li/juzpn>], Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти [Розділ 6 «Визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти СумДУ за програмами академічної мобільності в закладі-партнері» <http://surl.li/mbazq>], Положенням про Студентську агенцію з академічної мобільності [<http://surl.li/mbazc>]. Їх аналіз виявив чіткість і зрозумілість основних положень порядку визнання результатів навчання, організаційного забезпечення, прав та обов'язків учасників програм академічної мобільності. Зокрема у Розділі 6 Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти про вказано: «СумДУ без додаткової атестації здійснює перезарахування результатів навчання здобувача вищої освіти та здійснює трансфер кредитів, отриманих у закладі-партнері під час участі у програмі академічної мобільності за освітніми компонентами, які внесені до Програми академічної мобільності, що є додатком до Договору про навчання (стажування) за програмою академічної мобільності здобувача вищої освіти, який укладається між учасником програми та СумДУ до початку відповідної програми». У цьому положенні також чітко прописаний механізм перезарахування результатів навчання академічної мобільності [пункт 6.5]. Остаточне рішення про перезарахування приймає керівник факультету/інституту. Також в СумДУ видано Наказ щодо міжнародної віртуальної активності здобувачів вищої освіти СумДУ [<http://surl.li/mbayv>], де враховано сучасні тенденції до загальної діджиталізації. Під час зустрічей ЄГ зі здобувачами підтверджено їх обізнаність із можливостями академічної мобільності та порядку перезарахування результатів навчання. Серед здобувачів, що зараз навчаються на ОП «Організаційна психологія», є приклади саме міжнародної віртуальної академічної мобільності, про що йшлося у підкритерії 2.4. На запити №10 і №14 надано документи, що підтверджують участь здобувачів у програмах академічної мобільності та міжнародних проектах. Також ця інформація оприлюднена на сайті кафедри в розділі «Академічна мобільність» [<http://surl.li/jxxij>]. Таким чином, ЄГ підтверджує, що в Сумському державному університеті діють правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, які є доступними і зрозумілими для

всіх. Вони знайшли своє висвітлення у відповідних документах. З цими правилами ознайомлені всі учасники освітнього процесу. За час існування освітньо-професійної програми «Організаційна психологія» для другого (магістерського) рівня є приклади застосування правил визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, регулюється Порядком визнання у Сумському державному університеті результатів неформального та/або інформального навчання здобувачів [<http://surl.li/malrh>]. Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті чіткі та зрозумілі. У пункті 1.7 цього Положення вказано, що «визнання результатів неформального та/або інформального навчання заявника – це комплекс процедур, що встановлюють їх відповідність результатам навчання, передбаченим відповідною освітньою програмою (результатам навчання певних освітніх компонентів або програмним результатам навчання), або певному рівню освіти» [с. 2 Положення]. Наявні певні обмеження щодо обсягу визнаних результатів, який не може перевищувати 25% відповідної освітньої програми. Процедурі оцінювання та визнання чітко та детально описано у розділі 3 Положення [с. 4-6 Положення]. Рішення приймається комісією, яка створюється за розпорядженням та під головуванням завідувача кафедри. Таким чином, здобувачам надається можливість до зарахування їхніх здобутків у інших видах навчання. Під час зустрічі зі здобувачами та студентським самоврядуванням було підтверджено їх обізнаність про можливості неформальної освіти та їх застосування на практиці. Експертній групі надано підтвердження зарахування результатів неформальної освіти та відповідні сертифікати здобувачів [запит №15]. Варто підкреслити позитивний аспект в тому, що на сайті кафедри є вкладка «Можливості неформальної освіти», де здобувачі ознайомлюють із можливостями неформальної освіти [<http://surl.li/mbbjd>]. Тут зокрема є посилання на он-лайн курси таких сервісів як Coursera, Prometheus, а також власного сервісу СумДУ під назвою «Examenarium» [<https://examenarium.sumdu.edu.ua/>]. Таким чином, ЕГ підтверджує, що в Сумському державному університеті діють правила визнання результатів навчання, отриманих в неформальній та/або інформальній освіті, які є чіткими і зрозумілими для всіх. Вони знайшли своє висвітлення у відповідній документації, яка оприлюднена на офіційному веб-сайті ЗВО. З цими правилами ознайомлені всі учасники освітнього процесу, які активно використовують їх під час навчання.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

1. Доступність і легкість пошуку абітурієнтом необхідної інформації щодо вступу на офіційному веб-сайті Сумського державного університету, зокрема на магістерські програми. Позитивною практикою є те, що на офіційному веб-сайті кафедри психології, політології та соціокультурних технологій розміщено корисну і обґрунтовану інформацію про навчання на даній освітній програмі. 2. Наявність в СумДУ можливостей міжнародної віртуальної активності здобувачів вищої освіти та реальні приклади використання цих можливостей на ОП «Організаційна психологія». 3. Широке ознайомлення здобувачів із можливостями неформальної освіти та прозорість механізму зарахування навчальних результатів, здобутих у ній.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОП «Організаційна психологія» цілком відповідає підкритеріям 3.1, 3.2, 3.3, 3.4. Зважаючи на наведені сильні сторони й позитивні практики, виходячи з того, що в ЗВО діють чіткі й зрозумілі правила прийому на навчання, визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах вищої освіти, зокрема під час академічної мобільності та неформальної/інформальної освіти, доступність і легкість пошуку та отримання інформації щодо вступу в магістратуру, створення можливостей для віртуальної академічної мобільності, ЕГ дійшла висновку, що ОП

«Організаційна психологія» для другого (магістерського) рівня за спеціальністю 053 Психологія у контексті Критерію 3 відповідає рівню В.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Про нормативно-правове та методичне регулювання форм та методів навчання в СумДУ в цілому та на ОП зокрема чітко вказано у відомостях СО. Аналіз змісту силабусів, а також у ході бесіди з НПП дозволили констатувати факти доречного застосування широкого спектру методів, які спрямовані на досягнення програмних результатів. Серед них називались кейсовий, симуляційний методи, метод групових проєктів, перегляд відеоматеріалів з наступним обговоренням, різні форми інтерактивної роботи тощо. На зустрічі зі здобувачами, як приклад найбільш цікавого і корисного виду діяльності називалося створення кожним здобувачем віртуального простору власного кабінету психолога, використовуючи спеціальне ПЗ. У ході відеозустрічей з НПП, органами студентського самоврядування та адміністративним й допоміжним персоналом ЕГ з'ясовано, що в ЗВО запроваджено чітку систему моніторингу якості освітнього процесу одним з компонентів якої є оцінка здобувачами методів навчання у розрізі кожного ОК за підсумками його вивчення. Кожен НПП отримує узагальнені результати опитувань на основі чого вносить корективи в зміст ОК або приймає рішення про підвищення кваліфікації. ЕГ розглядає таку практику і як факт реалізації студентоцентрованого підходу, і як факт академічної свободи НПП. Фактами академічної свободи здобувачів та студентоцентрованого підходу є можливість вільного вибору тем курсових, кваліфікаційних робіт, а також баз практики, про що зауважили здобувачі на відповідній відеоконференції. До того ж на інституційному рівні запроваджено диференційований для кожного факультету та кожної ОП підхід щодо вибору максимально ефективної форми навчання з урахуванням специфіки ОП, безпекової ситуації в регіоні та можливостей здобувачів на ОП зокрема. Як повідомлялося і на зустрічі з гарантом, і на зустрічі зі здобувачами, безпосередньо на ОП освітній процес реалізується у дистанційному форматі асинхронно але деякі заняття (наприклад з ОК9) за ініціативи здобувачів проводяться безпосередньо в тренінгових класах ЗВО з можливістю дистанційної участі для тих здобувачів, які не мають змоги долучитися очно.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

В СумДУ запроваджено систему електронного навчання, яка здатна синхронізувати між собою модулі «Деканат», «Викладач», «Студент» та ін., що уможливило генерування уніфікованої форми робочих програм, при створенні яких відбувається синхронізація з ОП (обираються ЗК, СК, ПР, вид ОК тощо), навчальним планом (семестр, форма контролю, години різних видів аудиторної та самостійної роботи) та іншими внутрішніми інституційними документами, що регламентують освітню діяльність. Робочою інструкцією [<http://surl.li/jybxx>] передбачено, що силабус є частиною робочої програми навчальної дисципліни. Приклад роботи над створенням силабуса в системі було продемонстровано гарантом у ході резервної зустрічі. Після затвердження та погодження РП усіма визначеними інструкцією особами вона автоматично відображається в електронних кабінетах усіх здобувачів, які вивчають цю дисципліну, на платформі електронного навчання МІХ. В структурі силабуса є розділи, які містять інформацію щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання. В окремій вкладці здобувачі знайомляться з регламентом дисципліни, що є лаконічним структурованим відображенням структури курсу та системи оцінювання. На резервній зустрічі здобувач продемонстрував наповнення свого особистого кабінету, де з-поміж іншого відображались силабуси та регламент. У ході відеоконференцій зі здобувачами повідомлялося, що додатково дані матеріали розміщуються у вільному доступі на сайті кафедри [<http://surl.li/lafdo>], крім того викладач на кожному першому занятті дисципліни деталізовано роз'яснює усі відповідні вимоги та критерії оцінювання.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

В СумДУ створено необхідні умови для поєднання навчання та наукових досліджень. Зокрема в ЗВО на базі кафедри функціонують «Центр соціальних досліджень», «Гендерно-ресурсний центр», до дослідницької діяльності, як було зауважено під час огляду матеріально-технічної бази, залучаються й здобувачі ОП «Організаційна психологія». Під час зустрічі з органами студентського самоврядування повідомлялося, що в ЗВО є практика залучення здобувачів до оплачуваної науково-дослідної діяльності. На цій же зустрічі стало відомо про існування практики грантової підтримки студентських досліджень Науковим товариством студентів (слухачів), аспірантів, докторантів і молодих вчених СумДУ, яка під час пандемії була призупинена, а наразі ведеться робота з її відновлення. Дане Товариство популяризує науково-дослідну діяльність серед здобувачів, а також проводить інформаційну діяльність щодо конференцій, можливостей публікації матеріалів дослідження, грантових можливостей тощо в системі електронного навчання (здобувачі отримують інформацію в електронних кабінетах, соціальних мережах, месенджерах тощо). В

межах Наукового товариства функціонують наукові гуртки при кафедрах для кожного напрямку підготовки. Хоча фактів приналежності здобувачів ОП до Наукового товариства виявити не вдалося але на запит ЕГ№17 було надано перелік публікацій здобувачів та їх приклади, а на запит №18 - копії сертифікатів участі здобувачів у наукових конференціях. Крім того, роботодавцями повідомлялося, що є здобувачі, які виконують свої магістерські дослідження на базі та за тематикою їх організацій. У ході відеоконференції з НПП повідомлялися факти інтеграції результатів власних наукових напрацювань в зміст ОК, які вони викладають (ОК4, ОК5, ОК8 та ін.), що відображено і в переліку рекомендованої літератури до відповідних ОК. Гарантом повідомлялося, що деякі наукові роботи виконуються здобувачами в межах кафедральної тематики, що відображено в наказах про затвердження тем кваліфікаційних робіт, поданого на запит ЕГ №19. Крім того було повідомлено факт адаптованої імплементації позитивної практики Гарвардського університету, щодо написання курсових робіт за підсумками вивчення дисциплін, що було засвідчено й у ході відкритої зустрічі. ЕГ робить висновок, що усі вищевказані факти засвідчують практику поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

ЕГ засвідчує факт наявних інституційних заходів, спрямованих на актуальне й сучасне наповнення змісту ОК. Зокрема робочою інструкцією [<http://surl.li/jybxx>] передбачена процедура щорічного оновлення НМЗ, про що повідомлялося й НПП у ході відповідної відеоконференції. НПП на відповідній зустрічі наголошували на тісній взаємодії з бібліотекою СумДУ, у якій не лише відкритий доступ до міжнародних рецензованих видань, але й існує опція сповіщення про новинки літератури у розрізі конкретних ОК. Крім того, фактами використання сучасних підходів при формуванні змісту конкретних ОК, до прикладу, є включення елементів нових інструментів статистичної обробки, зокрема програми STATA, ліцензійне ПО якої було придбане в поточному навчальному році; перегляд актуальних відеоматеріалів; інтеграція досвіду отриманого у навчальних проектах для психологів-практиків, зокрема в методі десенсибілізації та ін., які повідомлялися НПП у ході відповідної відеоконференції. Аналіз змісту силабусів дозволив констатувати наявність, актуальних тем у змісті дисциплін, а також нової літератури до курсів в тому числі й 2023 року видання. Позитивною практикою для забезпечення відповідності змісту ОП у розрізі окремих її ОК потребам практики є рецензування РПНД спеціально створеним органом - експертною радою роботодавців. Представник цієї ради долучилася до резервної зустрічі і повідомила про переваги такої діяльності і для ОП, і для ринку праці. ЕГ констатує факт, що на ОП пропонуються актуальні та сучасні ОК з урахуванням широких можливостей матеріально-технічної бази ЗВО, але у контенті конкретних ОК усі ці потужні можливості не завжди є відображеними.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

СумДУ в цілому є чітко орієнтованим на інтернаціоналізацію освітньої діяльності, що виписано і у внутрішніх документах [<http://surl.li/jyxht>], і простежується у наявності іноземних студентів, а також відображено у різноаспектних міжнародних рейтингових показниках ЗВО. Як повідомлялося на зустрічах з менеджментом та адміністративним персоналом, на кожній кафедрі є відповідальні за міжнародну співпрацю, які комунікуючи із профільними заступниками деканів та тісно співпрацюючи з управлінням міжнародного співробітництва університету налагоджують таку співпрацю. Інформування про можливості відбувається і засобами електронних кабінетів, і в соціальних мережах. Систематично організовуються заходи, на яких учасники міжнародної мобільності або грантових програм діляться досвідом з іншими. На ОП враховуючи актуальну ситуацію наразі запроваджено дві програми віртуальної академічної мобільності - з Казахським та Лейбніцьким університетами (усі підтверджуючі документи надано на запит ЕГ №10; 14). До прикладу з Казахським університетом раз на тиждень проводить заняття викладач з того університету англійською мовою, що є прикладом групової академічної мобільності та сприяє розвитку професійних мовних компетентностей здобувачів ОП. Прикладом неформальної міжнародної співпраці є зустріч, яка організувалася у 2022 році з випускницею, яка вступила в Гарвардський університет на магістерську ОП «Індустріальна та організаційна психологія», про яку говорив гарант, здобувачі та сама випускниця на відповідних зустрічах. Міжнародна діяльність НПП стимулюється ЗВО, документальне підтвердження чого на ОП було надано на запит ЕГ№12. ЕГ звертає увагу, що результати міжнародної діяльності є імplementованими в освітній процес на ОП, про що йшлося на зустрічах з гарантом, НПП, здобувачами, у ході відкритої зустрічі, а також відображено у протоколах засідань проектної групи [відповідь на запит ЕГ№4].

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Позитивною практикою для забезпечення відповідності змісту ОП у розрізі окремих її ОК потребам практики є рецензування РПНД спеціально створеним органом - Експертною радою роботодавців.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

1. Змістове наповнення силабусів є традиційним і не відображає створених в університеті унікальних можливостей щодо застосування потужностей навчальних центрів, бібліотеки тощо, які будуть надані здобувачам у процесі вивчення даної дисципліни. Рекомендації: 1. При найближчому перегляді допрацювати контент силабусів у контексті висвітлення унікальних можливостей ЗВО (наприклад, щодо залучення ресурсів матеріально-технічної бази) та специфічних особливостей самого ОК, зокрема його практичної значущості для професійної діяльності організаційного психолога. 2. Під час наступного розподілу тем наукових (курсівих або кваліфікаційних) робіт сприяти можливості імплементації на ОП практик університету щодо залучення до оплачуваної роботи здобувачів в межах участі у науково-дослідній тематиці підрозділу.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ОП «Організаційна психологія» та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію та підкритеріям 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5. Методи, які застосовуються на ОП сприяють досягненню програмних результатів навчання. ЗВО систематично здійснює моніторинг задоволеності здобувачів методами та якістю викладання на ОП, результати якого безпосередньо впливають на її зміст та забезпечення. Експертна група дійшла висновку, що ОП «Організаційна психологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти у контексті Критерію 4 обґрунтовано відповідає рівню В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти прописані в НМЗ дисципліни, яка є максимально автоматизованою у контексті розрахунку накопичення балів за конкретизованими викладачем критеріями та своєчасного оприлюднення для здобувачів завдяки використанню систем електронного навчання. Під час резервної зустрічі гарант продемонстрував як відбувається розрахунок балів за ОК системою. У ході зустрічі зі здобувачами вони засвідчили своєчасність, доступність, зрозумілість та зручність таких заходів, а на резервній зустрічі продемонстрували їх наявність у своїх електронних кабінетах. Усі результати контрольних заходів відображаються в системі електронного навчання СумДУ та є доступними для перегляду упродовж усього терміну навчання.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форми атестації здобувачів відповідають вимогам стандарту вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія для другого (магістерського) рівня та передбачають захист кваліфікаційної роботи й атестаційний екзамен. Здобувачі у ході відповідної зустрічі продемонстрували обізнаність щодо термінів, процедури та формату проведення підсумкової атестації. На сайті СумДУ у вільному доступі є графік підсумкової атестації, програма атестаційного іспиту [<http://surl.li/lxgle>] та методичні вказівки до написання кваліфікаційної роботи магістра [<http://surl.li/lwqfw>]. Здобувачі ознайомлені з вимогами і можуть своєчасно готуватися до підсумкової атестації. Водночас увагу ЕГ привертає той факт, що у навчальному плані не передбачено часу на атестаційний іспит, що означає, що підготовка до нього, як і час на його фактичне проведення не є елементом здобуття освіти за ОП.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження

результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

На ОП функціонують чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів. Доступність для всіх учасників освітнього процесу забезпечується засобами ведення електронного журналу, електронних заліково-екзаменаційних відомостей, які синхронізуються із системою МІХ, відображаються в ній. Таким чином кожен здобувач може слідкувати за рівнем власної поточної успішності і своєчасно вживати заходів для досягнення бажаного рівня у ході контрольних заходів. Об'єктивність екзаменаторів досягається з одного його формою (письмовою), а з іншого - залученням ще одного екзаменатора, яким може бути не дотичний до ОП професіонал-практик. Свою участь у таких екзаменах засвідчили представники роботодавців у ході зустрічі з роботодавцями та на резервній зустрічі. Така практика схвально оцінюється здобувачами й викладачами, оскільки не лише сприяє підвищенню об'єктивності процедур оцінювання, але і є запобіжником для виникнення конфлікту інтересів. В СумДУ [<http://surl.li/fezf>] існують чітко визначені процедури оскарження результатів та їх повторного проходження. Зустріч зі здобувачами дозволила ЕГ переконатися, що студенти ознайомлені з послідовністю дій у разі виникнення такої потреби. Разом з тим на ОП фактів застосування таких процедур не було. Під час зустрічі з адміністративним персоналом було повідомлено, що в ЗВО створена спеціальна Комісія з етики та врегулювання конфліктів. За останні 3 роки нею було розглянуто 10-12 випадків конфліктних ситуацій загалом по університету. Один з них був безпосередньо на факультеті. На даній же ОП жодних звернень не надходило.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Про розгалужену нормативну базу для імплементації політик академічної доброчесності у внутрішню культуру СумДУ описано у відомостях СО. Про те, як це реалізовано в практичній діяльності говорив голова НТСА, яке активно долучається до популяризації культури академічної доброчесності серед здобувачів: проводить спеціально організовані заходи, в т.ч. для здобувачів даної ОП, де розповідаються особливості дотримання академічної доброчесності під час написання курсових, кваліфікаційних та інших видів студентських наукових робіт тощо. Під час відеоконференції з адміністративним персоналом було додано фактів, що стосуються даного питання: зокрема ЗВО є учасником двох Модулів Жана Моне по академічній доброчесності та відкритій науці, на кожній кафедрі систематично проводяться тренінги з дотримання академічної доброчесності; під час укладання контракту з НПП додатково підписується декларація з академічної доброчесності. Як приклад реагування на результати студентських опитувань було повідомлено, що у ході одного з них на іншому факультеті було виявлено недостатній рівень знань саме щодо питань академічної доброчесності, тому для них було проведено додаткове навчання. При огляді матеріально-технічної бази ЕГ мала змогу спостерігати як функціонує система популяризації академічної доброчесності серед здобувачів з використанням доповненої реальності, де в цікавій формі віртуальні герої повідомляють про різні аспекти дотримання академічної доброчесності. Студенти у ході зустрічі проявили обізнаність у питаннях академічної доброчесності та розповіли про алгоритм перевірки студентських робіт на унікальність із використанням системи «StrikePlagiarism».

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

1. В університеті розроблена чітка, прозора та різномірівнева внутрішня система нормативно-правового регулювання питань конфлікту інтересів, оскарження результатів контрольних заходів тощо. 2. Як позитивну практику ЕГ розглядає безсумнівну прозорість та чіткість системи оцінювання, що досягається і завдяки цифровізації даного процесу і завдяки залученню професіоналів-практиків до проведення контрольних заходів. 3. ЕГ також відзначає різносторонність заходів ЗВО, які спрямовані на дотримання академічної доброчесності та інтегровані у освітнє середовище через офіційні документи (Положення, Кодекси, Декларації тощо), спеціально створені структурні підрозділи, окремі заходи працівників бібліотеки та НПП (в тому числі й в межах виграних міжнародних грантів), популяризаційно-роз'яснювальну роботу Наукового товариства студентів та аспірантів, а також сучасні технологічні рішення з використанням доповненої реальності та ліцензійного програмного забезпечення.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 5.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ОП «Організаційна психологія» та освітня діяльність за цією програмою є взірцевими за визначеним критерієм та підкритеріями 5.1, 5.2, 5.3, 5.4. Зважаючи на наведені сильні сторони й позитивні практики, виходячи з того, що в ЗВО запроваджено унікальні механізми для реалізації максимально автоматизованої й прозорої системи оцінювання, моніторингу думки здобувачів щодо чіткості та зрозумілості критеріїв оцінювання з подальшим аналізом його результатів для оптимізації освітнього процесу, враховуючи весь комплекс заходів щодо інтеграції норм академічної доброчесності у корпоративну культуру СумДУ та контроль за її дотриманням, ЕГ дійшла висновку, що ОП «Організаційна психологія» для другого (магістерського) рівня за спеціальністю 053 Психологія за Критерієм 5 відповідає рівню А.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час вивчення інформації про викладачів, які забезпечують реалізацію ОП, додаткових відомостей, а саме документів про освіту, науковий ступінь/вчене звання, наукових та навчально-методичних праць, а також інформації отриманої під час роботи у фокус-групах ЕГ констатує, що академічна кваліфікація НПП, які забезпечують ОП забезпечує досягнення визначених освітньо-професійною програмою цілей та програмних результатів навчання. Як засвідчила гарант на відповідній фокус-групі, на ОП добиралися такі науково-педагогічні працівники, які або мають практичний досвід роботи у сфері організаційної психології, або їх наукова діяльність відповідає профілю ОП. Зокрема на ОП за сумісництвом запрошений доктор психологічних наук саме з організаційної психології, а групу забезпечення становлять кандидати психологічних наук. Про наявність публікацій, дотичних до змісту ОК, повідомляли НПП у ході відповідної фокус-групи. Різну кількість наукових та навчально-методичних публікацій викладачів було виявлено і списку рекомендованої літератури в силабусах кожної ОК.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедура формування професорсько-викладацького колективу для забезпечення освітньої діяльності за ОП в СумДУ чітко регламентованою відповідним Положенням. У ході зустрічі з менеджментом повідомлялося, що вимоги є досить високими і тому не усі претенденти проходять конкурс. Окрім традиційних процедур оголошення конкурсного відбору та подачі документів до Департаменту по роботі з персоналом та підготовці науково-педагогічних кадрів на фокус-групі з гарантом з'ясовано про два етапи конкурсного відбору - на рівні кафедри, де вивчаються інформаційна довідка про претендента, а у випадку, якщо він вперше працевлаштовується в СумДУ, йому пропонується прочитати відкриту лекцію. У випадку, якщо НПП хоче продовжити контракт, то окрім інформаційної довідки додається ще й довідка з узагальненими результатами опитувань здобувачів, що впливає на те, чи буде продовжено контракт і на який термін. Другим етапом є вже засідання конкурсної комісії, яка враховуючи наявність усіх необхідних документів, рішення кафедри, довідки з результатами опитування здобувачів приймає остаточне рішення щодо підписання контракту і його тривалості.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

На ОП наявна практика залучення роботодавців до реалізації освітнього процесу на ОП. Про це повідомляла гарант, говорячи про залучення роботодавців безпосередньо до викладання на ОП на умовах сумісництва, а також засвідчували самі роботодавці у ході відповідної фокус-групи. Зокрема йшлося про залученість у якості бази практики, у якості другого екзаменатора-спостерігача на екзаменах, у якості співорганізаторів спільних науково-практичних заходів тощо. Є попередній досвід на іншій ОП та плани співпраці з кафедрою у формі залучення до підсумкової атестації у якості голови ЕК. На резервній зустрічі голова експертної ради роботодавців поділилася досвідом аналізу ОП в розрізі кожної ОК, в тому числі й з каталогу вибіркових дисциплін, щодо наявності в них практичної складової і відповідності запитам практики. Документи, що підтверджують співпрацю з роботодавцями (договори, угоди тощо) розміщено на сайтах університету [<http://surl.li/eeurw>] та кафедри [<http://surl.li/lafdo>] (вкладка «Проходження практики»). У відповідь на запит ЕГ №8 надано посилання на наказ про Створення Експертної ради роботодавців спеціальності 053 Психологія [<http://surl.li/ltuyt>].

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

На ОП є практика залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків і це стимулюється ЗВО. Зокрема, як з'ясувалося на зустрічі з адміністративним персоналом, одним з показників рейтингу кафедри є залучення роботодавців та практиків в т.ч. з-за кордону. Представники ЗВО повідомили, що, до прикладу, закордонні лектори залучаються на безоплатній основі, а от українські професіонали-практики оформлюються офіційно за сумісництвом. Приклади залучення на умовах сумісництва наводила гарант ОП, а також засвідчувався одним з роботодавців, який в попередньому році працював на умовах сумісництва. Про залучення професіоналів-практиків до окремих практичних занять згадували і здобувачі, які були на відповідній фокус-групі.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

В СумДУ функціонує налагоджена система підвищення кваліфікації НПП, якою за потреби користуються й викладачі ОП. Документом, що регламентує систему професійного розвитку викладача, є Положення про підвищення кваліфікації співробітників СумДУ, педагогічних та науково-педагогічних працівників інших закладів освіти [<http://surl.li/lwoob>]. Профілі програм підвищення кваліфікації викладачів, пропонує Центром розвитку кадрового персоналу, розміщені на сайті СумДУ [<http://surl.li/osit>]. Потреби у підвищенні кваліфікації з конкретного напрямку визначаються як НПП самостійно, так і рекомендуються ЗВО в результаті аналізу результатів опитувань студентів. Крім того сприяння професійному розвитку викладачів відбувається в межах співпраці з іншими ЗВО України в межах договорів про співпрацю в частині підвищення кваліфікації НПП. Перелік установ-партнерів, спільно з якими реалізується система професійного розвитку викладача, розміщено на сайті СумДУ [<http://surl.li/bdzipo>]. На запит ЕГ №12 надано документальне підтвердження прикладу міжнародного відрядження викладача, свідоцтва про підвищення кваліфікації НПП за програмами СумДУ та накопичувальною системою.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

У ЗВО функціонує система стимуляції професійного розвитку викладачів, на що вказувалось ректором університету під час зустрічі з менеджментом університету та було підтверджено викладачами та головним бухгалтером на відповідних зустрічах. Зокрема йдеться про такі види стимуляції, як преміювання за публікацію у виданнях, що індексуються у міжнародних наукометричних базах Scopus та Web of Science, за підготовку переможців олімпіад та конкурсів наукових робіт; компенсація витрат на закордонне стажування. Щодо останнього, то як повідомила головний бухгалтер, то умови компенсації витрат за міжнародну академічну мобільність залежать від умов визначених у запрошенні. Якщо приймаюча сторона нічого не пропонує, але це підвищення кваліфікації є важливим для ЗВО в цілому та НПП зокрема, тоді витрати на дорогу компенсуються СумДУ. Крім того, покриття витрат може покриватися кафедральним субрахунком. У якості додаткової стимуляції в університеті функціонує процедура анонімного опитування здобувачів, результати яких надаються викладачу особисто, а також їх має змогу бачити Центр якості освіти, на основі чого розробляє рекомендації щодо підвищення кваліфікації. В кінці року проводиться аналіз чи відбулися зміни в результатах опитувань. І представники органів студентського самоврядування, і у ході зустрічі з адміністративним та допоміжним персоналом повідомлялось, що дані опитування в тому числі впливають і на рішення керівництва про продовження контрактів. Тривалість контракту також використовується керівництвом університету як додатковий інструмент стимуляції. Як повідомлялося на зустрічі з адміністративним персоналом в СумДУ розроблено Положення про преміювання, а суми премій визначено в колдоговорі. Крім того, на рівні ЗВО з метою стимуляції професійної майстерності викладача організуються різні конкурси, як для НПП, так і для здобувачів, перемога в яких завжди супроводжується фінансовою винагородою. На запит ЕГ №13 було надано повний перелік документів щодо системи матеріального і морального заохочення викладачів або інших форм стимулювання з посиланнями на них, а також приклад преміювання за оприлюднення результатів наукових досліджень у високорейтингових виданнях (витяг з наказу).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

1. Рівень освітньої та професійної кваліфікації НПП, які залучені до викладання на ОП, повністю відповідає Ліцензії ним вимогам провадження освітньої діяльності: на ОП добираються такі науково-педагогічні працівники, які або мають практичний досвід роботи у сфері організаційної психології, або їх наукова діяльність відповідає профілю ОП. 2. У ЗВО якісно налагоджено співпрацю з роботодавцями. Зокрема серед позитивних практик ЕГ відзначає функціонування такого органу як Експертна рада роботодавців, завдяки чому створено ефективний механізм балансування теоретичних засад та запитів практики. 3. Запроваджено ефективну систему стимулювання кадрового потенціалу та розвитку викладацької майстерності із урахуванням результатів опитувань здобувачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Зважаючи на наведені сильні сторони й позитивні практики, рівень академічної та професійної кваліфікації викладачів, функціонуючу систему підвищення кваліфікації та стимуляції професійного розвитку НПП, налагоджену систему різносторонньої співпраці з роботодавцями ЕГ дійшла висновку, що ОП «Організаційна психологія» цілком відповідає підкритеріям 6.1, 6.2., 6.3, 6.4, 6.5, 6.6, а освітня діяльність за ОП загалом відповідає визначеному критерію на рівні В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час огляду матеріально-технічної бази, що використовується для реалізації ОПП «Організаційна психологія», ЕГ пересвідчилась, що фінансові, матеріально-технічні ресурси, а також, навчально-методичне забезпечення є достатнім для досягнення визначених ОП цілей та ПР. За випусковою кафедрою ППСТ закріплені 7 навчальних аудиторій (у т. ч. тренінгова зала) з мультимедійним обладнанням (Н-119 – 160 кв.м.; Н-319 – 58,1 кв.м.; Н-316 – 57,7 кв.м.; Н-316 – 34 кв.м.; Н-313 – 57,7 кв.м.; Н-314 – 57,7 кв.м.; Н-302 – 57,7 кв.м.) та 2-х комп'ютерних класи, оснащених ліцензійними операційними системами від Microsoft та пакетами прикладного програмного забезпечення (Н-308; Н-309). Крім того, для забезпечення ОП використовуються лекційні аудиторії з мультимедійним обладнанням спільного користування (потоківі) (Н-110 – 160 кв.м.; Н-121 – 160 кв.м.). В усіх приміщеннях є вільний доступ до Wi-Fi та Інтернет. Інформаційні ресурси за ОП формуються відповідно до її профілю й сучасних тенденцій наукових досліджень. Бібліотека СумДУ здійснює безкоштовне обслуговування всіх категорій користувачів ун-ту [<http://surl.li/ffcb>] і забезпечує доступ до друкованих та електронних інформ. ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності. Використовується програмне забезпечення для підтримки дистанційного навчання (Lectur.ED, Mix SumDU, Zoom, Google Meet тощо). Під час зустрічі з ЕГ здобувачі вищої освіти зазначили, що навчання у ЗВО відбувалося із використанням платформи Zoom та навчальної платформи Mix. СумДУ реалізує заходи матеріального стимулювання наукової та навчально-педагогічної діяльності викладачів, системно фінансує розвиток інфраструктури та оновлення навчально-лабораторного обладнання. Також є можливість надання широкої фінансової автономії структурним підрозділам у вигляді субрахунку кафедри, що дозволяють своєчасно і в повному обсязі забезпечувати сплату видатків на матеріальне стимулювання викладачів і розвиток інфраструктури. Загалом матеріально-технічні ресурси та навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених ОП цілей та ПР.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час зустрічі з викладачами та здобувачами ЕГ пересвідчилась, що здобувачі вищої освіти на ОП «Організаційна психологія» забезпечені безоплатним доступом до інфраструктури університету, мережі Internet. Для реалізації освіти за даною ОП у здобувачів є доступ до електронних ресурсів, який здійснюється, як у комп'ютерних класах з вільним доступом, так і через підключення до локальної комп'ютерної мережі. Найвні безкоштовні ІТ-інструмент доступу до розкладу занять, домашніх завдань, форм контролю, навчального контенту, опитувань та інших елементів ОП. Доступ до бібліотеки СумДУ є також вільним і безкоштовним. Також варто відзначити персональний електронний кабінет у кожного здобувача та викладача, де є багато важливих функцій, які були продемонстровані на резервній зустрічі усіма учасниками освітнього процесу. Таким чином, ЗВО забезпечує безоплатний доступ ОП і здобувачів до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

ЕГ встановила, що СумДУ створює належні умови для безпеки життя і здоров'я всіх учасників освітнього процесу. При перегляді матеріально-технічної бази в онлайн режимі, ЕГ було продемонстровано гуртожиток, сучасну бібліотеку, комфортний спортивний комплекс, також діє центр підтримки сім'ї «Студентський лелека» [<http://surl.li/ffpy>], у якому є можливість залишити дітей на час перебування батьків у СумДУ, а окрасою СумДУ є центр цифрових технологій, де було продемонстровано VR-окуляри віртуальної реальності. Психологічна атмосфера у ЗВО, за словами здобувачів, є сприятливою, відсутні прояви негативних соціально-психологічних явищ (насилства, корупції, дискримінації тощо). У ЗВО наявна Психологічна служба, діяльність якої спрямована на підтримання психологічного комфорту усіх учасників освітнього процесу. Для забезпечення освітнього середовища, безпечного для життя та здоров'я здобувачів, в умовах воєнного стану освітній процес реалізується в аудиторіях, в укриттях або в корпусах, що має наближеними до укриттів. В умовах енергетичної кризи є досвід створення пунктів освітньої та наукової незламності з наявними технічними засобами (комп'ютерами, доступом до інтернет та підключенням електроенергії), в яких викладачі та студенти можуть безперешкодно брати участь в освітньому процесі. Рівень задоволеності студентів освітнім середовищем, створеним в університеті, вивчається шляхом опитування здобувачів щодо якості ОП через персональні електронні кабінети [<http://surl.li/kympt>]. Експертна група дійшла висновку, що освітнє середовище є безпечним та комфортним для перебування здобувачів.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Невід'ємним механізмом освітньої, організаційної, інформаційної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти є сайт університету [<http://surl.li/gokgu>], діяльність якого спрямована на оперативне поширення рішень керівництва університету; оперативне інформування про події, що відбуваються в університеті; розвиток наукових і навчальних зв'язків з університетами і науковими організаціями. Також функціонує персональний електронний кабінет, пароль від якого, здобувач отримує одразу після вступу на ОП, де можна знайти всю необхідну інформацію: розклад, оцінки, навчальні матеріали, пройти онлайн опитування щодо задоволеності навчальним процесом, в тому числі розміщені номери телефонів всіх учасників освітнього процесу. Також під час зустрічей на фокус групах було з'ясовано, що університет на постійній основі проводить опитування здобувачів щодо викладання кожної дисципліни на ОП, і якщо з будь-якої дисципліни виявляться низькі показники, то керівництво впровадило відповідні заходи щодо покращення викладання певної дисципліни. Під час зустрічей було підтверджено, що в ЗВО функціонує Психологічна служба, що може надавати консультативну підтримку та групову психокорекцію за запитом здобувачів. Функціонує центр підтримки сім'ї «Студентський лелека» [<http://surl.li/ffpy>], у якому є можливість перебування дітей на час перебування батьків у стінах СумДУ. Таким чином, ЗВО забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Під час огляду матеріально-технічної бази, ЕГ пересвідчилась, що у ЗВО створені належні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами. СумДУ створює інклюзивне освітнє середовище [<http://surl.li/ffqe>] для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей. Для здобувачів, які не мають можливості відвідувати університет, створені умови для здобуття освіти онлайн. Інклюзивне навчання здобувачів з особливими освітніми потребами передбачає індивідуальне навчання у формі індивідуального графіка у загальних групах (Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у СумДУ [<http://surl.li/ffcz>]) або навчання в інклюзивних групах (Положення про організацію інклюзивного навчання здобувачів вищої освіти в СумДУ [<http://surl.li/ffqg>]). Усі навчальні корпуси та гуртожитки облаштовані пандусами, розпочато встановлення піднімальних платформ для інвалідів і табличок для аудиторій, надрукованих шрифтом Брайля. Працюють психологічна служба, координаційний центр гуманітарної політики. В ун-ті реалізується проект «Університет, дружній до сім'ї» [<http://leka.sumdu.edu.ua/uk/>], метою якого є сприяння гендерній рівності, створення рівних можливостей в отриманні освіти здобувачами, що мають дітей, шляхом надання можливості перебування дітей під професійним наглядом на час перебування їх батьків ун-ті. Здобувачі з особливими освітніми потребами на ОП не навчаються. Таким чином, ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У СумДУ реалізується чітка та зрозуміла процедура врегулювання конфліктних ситуацій (у тому числі, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації ОП. В університеті діє «Положення про академічну

добросесність та етику академічних взаємовідносин» [http://surl.li/ffat], а також створена на постійній основі Комісія з етики (добросесності) та управління конфліктами, якій надано повноваження щодо врегулювання взаємовідносин та конфліктів, які виникають при здійсненні освітньої, науково-педагогічної, наукової, науково-технічної діяльності між усіма категоріями співробітників університету, здобувачами вищої освіти та іншими особами. У ході фокус-групи зі здобувачами з'ясовано обізнаність останніх про механізми дій у конфліктних ситуаціях, в тому числі, пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією. За період реалізації ОП звернень щодо конфліктних ситуацій зафіксовано не було. Таким чином, існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій, яка є доступною для всіх учасників освітнього процесу.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

1. У ЗВО створений персональний електронний кабінет, який дає можливість легко в «пару кліків» поселитися до гуртожитку, пройти опитування щодо задоволеності освітнім процесом в цілому, так і кожної дисципліни окремо, розміщені номери телефонів усіх учасників освітнього процесу, також можна ознайомитись із своїми результатами оцінювання і т. д., що є взірцевим. 2. Діє центр підтримки сім'ї «Студентський лелека», де викладачі та здобувачі можуть залишати своїх дітей та йти працювати або навчатися, що є унікальною практикою. 3. Функціонує сучасний центр цифрових технологій, який надає здобувачам унікальні можливості для навчання, наприклад, можливість навчатися на VR-окулярах віртуальної реальності. 4. Також позитивною та взірцевою практикою ЕГ визначила надання широкої фінансової автономії структурним підрозділам у вигляді субрахунку кафедри, що дозволяють своєчасно і в повному обсязі забезпечувати сплату видатків на матеріальне стимулювання викладачів і розвиток інфраструктури. 5. Сильною стороною ОП є проведення семестрових опитувань здобувачів щодо оцінювання викладання кожної дисципліни, яка викладалась на ОП в даному семестрі. 6. Навчання у період воєнного стану у ЗВО є безпечним, оскільки у всіх корпусах є добре обладнані укриття, в яких облаштовані зони для здійснення навчальної діяльності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабких сторін за критерієм 7 не виявлено. Рекомендовано використовувати всі наявні можливості інфраструктури СумДУ під час реалізації ОП. Наприклад, у ЗВО функціонує сучасний Центр цифрових технологій, який варто використовувати в навчальному процесі на ОП «Організаційна психологія».

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ОП «Організаційна психологія» та матеріально-технічна база за цією програмою є взірцевою за визначеним критерієм та підкритеріями 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 7.6. ОП за цим критерієм містить унікальні практики. ЗВО продемонстрував забезпечення безоплатного доступу викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності в межах освітньої програми (наявність персонального електронного кабінету, центру підтримки сім'ї, центру цифрових технологій, надання широкої фінансової автономії структурним підрозділам). На підставі чого, експертна група дійшла висновку, що ОП «Організаційна психологія» для другого (магістерського) рівня за цим критерієм є взірцевою та обґрунтовано відповідає в контексті Критерію 7 рівню А.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Заклад чітко дотримується процедур розроблення, затвердження та моніторингу ОП. За інформацією, отриманою від гаранта, перегляд та оновлення ОП «Організаційна психологія» здійснюється раз на рік. За результатами останнього оновлення до ОП внесено такі зміни [протокол №1 засідання РПП від 12.10.2022 та протокол №2 засідання РПП від 28.11.2022]: 1) конкретизовано програмні компетентності СК11, СК 12 та ПР12, ПР13; 2) в особливостях ОП відображено специфіку науково-дослідної діяльності здобувачів; 3) уточнено придатність до працевлаштування у зв'язку із внесенням змін у Національний класифікатор професій ДК 003:2010; 4) змінено

зміст та назви ОК2, ОК4; 5) у навчальному плані збільшено кількість годин на практичні заняття ОК6 «Професійна психодіагностика», ОК7 «Технології роботи організаційних психологів», ОК8 «Психологічне консультування в організаціях», ОК9 «Групові форми роботи психолога в організаціях»; запроваджено курсові роботи за ОК5 «Основи організаційної психології та психологія праці» (1 семестр) та ОК7 «Технології роботи організаційних психологів» (2 семестр). Таким чином, ЗВО дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

На зустрічі зі здобувачами ЕГ пересвідчилась, що студенти дійсно залучені до перегляду ОП, проходять опитування, запрошуються на кафедру і надали конкретні приклади, а саме, під час спілкування зі студентським самоврядуванням заступник студентського декана з профорієнтаційної роботи розповів, що на методичному семінарі секції вніс пропозицію структурувати роботу над кваліфікаційними дослідженнями магістра за рахунок введення в освітній процес курсових робіт, також цьому підтвердженням є наданий університетом [протокол методичного семінару секції «Психологія» кафедри ППСТ № 6 від 19.11.2022 р.]. Також на зустрічі зі здобувачами ВО, ЕГ групі було повідомлено здобувачем, що вона внесла пропозицію збільшити кількість годин на практичні заняття ОК6, ОК7, ОК8, ОК9. Всі пропозиції були внесені до ОП. Представники студентського самоврядування залучалися до обговорення ОП [Протокол №6 від 19.11.2022, №2 від 08.09.2023 – запит №4]. В університеті діє Студентська агенція співдії якості освіти, яка бере участь в процесі розробки, моніторингу та періодичного перегляду ОП [<http://surl.li/phcy>]. На постійній основі здобувачі можуть пройти опитування у своїх персональних електронних кабінетах, а саме: 1) періодичні опитування щодо якості організації освітньої діяльності при вивченні ОК відповідно до Положення про організацію оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін [<http://surl.li/ffbe>]. За результатами аналізу проводиться щорічний конкурс «Кращий викладач очима студентів». НПП з «недостатнім» або «порівняльно низьким» рівнями якості організації освітньої діяльності отримують рекомендації щодо проходження курсів підвищення кваліфікації за тематикою відповідно до виявлених недоліків; 2) опитування щодо якості освітніх програм [<http://surl.li/kympt>]; 3) опитування за запитом з окремих проблемних питань. Таким чином, позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду ОП.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Зустріч із роботодавцями дозволила встановити про їх активну залученість до перегляду ОП, загальну плідну співпрацю із ЗВО, надання баз практики тощо. Під час спілкування ЕГ із роботодавцями стейкхолдером було повідомлено, що вона є головою ради роботодавців, де періодично збираються і обговорюють питання щодо ОП, за запитом ЕГ надано витяги з протоколів засідань Експертної ради роботодавців за спеціальністю 053 Психологія, де відображено ряд пропозицій від стейкхолдерів, які було ухвалено та запроваджено на даній ОП. Також погоджують каталоги вибіркового дисциплін, під час спілкування було повідомлено, що роботодавців запрошують бути другим екзаменатором на екзамені з певної дисципліни, також рада ухвалює теми кваліфікаційних робіт, це було повідомлено на зустрічі, а також підтвердженням цього ЗВО надав [протокол засідання ЕРР №4 від 23.01.2023 р.], де можна пересвідчитись у тому, що роботодавці висловлюють свою думку з приводу кваліфікаційних тем і наприкінці зустрічі голова засідання ЕРР відзначила актуальність тем кваліфікаційних робіт магістрантів та побажала їм успіхів у наукових дослідженнях. Пропозиції щодо оновлення ОП надаються роботодавцями через сторінку [<http://surl.li/ffbx>]. Таким чином, роботодавці активно залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Перший випуск за ОП «Організаційна психологія» відбудеться у грудні 2023 р. Експертами було встановлено, що в СумДУ збирання та врахування інформації щодо працевлаштування випускників здійснюється на постійній основі, проводиться моніторинг кар'єрного шляху випускників, Інформація про відомих випускників СумДУ розміщена на центральному сайті університету та на сайті кафедри ППСТ [<http://surl.li/kwaiz>]. Крім того, кафедри співпрацюють з випускниками й інших років. Наприклад, випускники, які мають достатній практичний досвід, запрошуються для проведення практичних занять або для участі у роботі ЕРР для вдосконалення ОП. Випускники також запрошуються на профорієнтаційні заходи для спілкування з абітурієнтами та здобувачами вищої освіти, в цьому ЕГ пересвідчилась на відкритій зустрічі, там була присутня випускниця цієї кафедри, яка розповіла, що була запрошена на зустріч зі здобувачами на якому поділилась своїм професійним та науковим досвідом.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

У СумДУ реалізується комплексна внутрішня система забезпечення якості (ВЗЯ) відповідно до сформованої інституційної структури. Здобувачі беруть участь у ній через опитування, результати яких аналізуються деканом факультету ІФСК, завідувачем кафедри, гарантом та викладачами, що дозволяє формувати комплекс заходів для покращення якості освітньої діяльності, впровадження нових освітніх компонентів, удосконалення викладання. Результати опитування обговорюються на засіданнях РППГ, Ради із забезпечення якості факультету ІФСК та Ради із забезпечення якості СумДУ.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОП проводиться вперше, тому пропозицій та зауважень, сформульованих під час попередніх акредитацій, не було. Водночас, при розробці ОП були враховані зауваження та пропозиції, висловлені ЕГ при акредитації ОП «Психологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у 2020 р., а саме: запроваджена регулярна практика залучення роботодавців до періодичного перегляду та моніторингу ОП; до викладання аудиторних занять на постійній основі на ОП запрошуються професіонали-практики, представники роботодавців; здобувачі освіти залучаються до періодичного перегляду ОП через участь у складі РППГ, методичних семінарах за відповідною тематикою, опитуваннях щодо якості ОП; оприлюднюється зміст зауважень, що надходять від стейкхолдерів під час перегляду ОП [<http://surl.li/kqycm>]; популяризується культура та ідеї академічної доброчесності серед здобувачів вищої освіти.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Під час роботи ЕГ встановила, що у ЗВО існує спільне зацікавлення академічної спільноти, здобувачів освіти та роботодавців у покращенні всіх аспектів якості освіти та усвідомлення особистої відповідальності та значущості всіх учасників освітнього процесу у сприянні розвитку та удосконаленні ОП, що свідчить про сформовану культуру якості. Згідно з інформацією, наданою адміністративним та науково-педагогічним персоналом, в СумДУ здійснюються заходи, спрямовані на розбудову системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. У ЗВО здійснюється щорічне опитування здобувачів щодо задоволеності викладання дисциплін. Гарант ОП та інші НПП систематично беруть участь у всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференціях, методичних семінарах та вебінарах, де учасники академічної спільноти можуть взаємодіяти, зокрема, з питань процедур внутрішнього забезпечення якості ОП «Організаційна психологія». Таким чином, у закладі сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

1. Сильною стороною ОП можна вважати регулярне опитування здобувачів як щодо навчання в цілому, так і по кожній дисципліні окремо. 2. Також сильною стороною та унікальною практикою є тісна співпраця роботодавців з СумДУ, оскільки створена Експертна рада роботодавців, де періодично розглядаються питання щодо організації освітнього процесу на ОП «Організаційна психологія», її структури наповненості освітніми компонентами тощо. 3. В СумДУ практикується активне залучення різних груп стейкхолдерів до роботи над розробкою та вдосконаленням ОП, наприклад, через Студентську агенцію співдії якості освіти, що є унікальною практикою регулярної участі здобувачів у процесі внутрішнього забезпечення якості освітньої програми. 4. З метою обговорення назрілих питань підвищення якості реалізації освітніх програм з ініціативи гаранта ОП, є унікальною практикою запровадження відкритий постійно діючий науково-методичний семінар з представниками інших ЗВО «Ініціатива якості освітніх програм», що є унікальною практикою. 5. Акредитація відбувається вперше, але ряд зауважень до іншої ОП 053 Психологія, яка акредитувалася у 2020 році, ЗВО враховуються при розробці ОП «Організаційна психологія».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабких сторін за критерієм 8 не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 8.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ОП «Організаційна психологія» є взірцевою та повністю відповідає підкритеріям 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 8.5, 8.6, 8.7 та критерію 8 загалом. ОП за цим критерієм містить унікальні практики. В ЗВО сформована культура якості, створено нормативну базу, яка описує процедури розробки, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм; проводиться регулярне опитування здобувачів ВО щодо задоволеності освітнім процесом, а також кожної дисципліни окремо; налагоджена тісна співпраця роботодавців та експертів галузі з університетом, зокрема, створена та діє Експертна рада роботодавців, Студентська агенція співдії якості освіти, регулярно проводиться науково-методичний семінар з представниками інших ЗВО «Ініціатива якості освітніх програм», що є унікальними практиками. Експертна група дійшла висновку, що ОП «Організаційна психологія» для другого (магістерського) рівня обґрунтовано відповідає в контексті Критерію 8 рівню А.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в СумДУ [<http://surl.li/fezf>], Кодексом академічної доброчесності, Кодексом корпоративної культури, Статутом СумДУ та іншими нормативними актами, які розміщені в розділі «Реєстр основної нормативної бази СумДУ» [<http://surl.li/kguz>] на сайті університету і є загальнодоступними. Також в СумДУ для інформування здобувачів та співробітників про введення в дію, зміну, відміну нормативних актів тощо використовується система електронних особистих кабінетів.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Відповідно до термінів перегляду та оновлення ОП з метою отримання пропозицій чи зауважень від стейкхолдерів в СумДУ існує практика оприлюднення проєктів ОП для обговорення не пізніше ніж за місяць до затвердження на офіційному веб-сайті у Каталозі освітніх програм як проєкти до обговорення. Проєкт ОП «Організаційна психологія» на 2023 рік було оприлюднено для широкого обговорення за посиланням [<http://surl.li/mavpp>]. Обговорення проєкту ОП «Організаційна психологія» 2023 р. відбувалося з 25.10.2022 по 25.12.2022. Пропозиції щодо обговорення ОП всіма стейкхолдерами можуть надаватись через сторінку [<http://surl.li/bjggg>] та за допомогою онлайн-форми в каталозі курсів. За результатами обговорення ОП була сформована та оприлюднена на сайті кафедри [<http://surl.li/lghkk>] узагальнена таблиця-звіт щодо врахування побажань стейкхолдерів.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Оприлюднення ОП здійснюється відповідно до Положення про освітні програми вищої освіти [<http://surl.li/ffqp>]. Відомості про освітні програми розміщуються на веб-сайті СумДУ в каталозі освітніх програм [<http://surl.li/ffbo>], а також на сайті випускової кафедри [<http://surl.li/lafdo>]. СумДУ своєчасно оприлюднює на своєму веб-сайті в Каталозі освітніх програм у вільному доступі інформацію про всі ОП, що реалізуються в університеті, для інформування всіх зацікавлених сторін. Інформація щодо ОП «Організаційна психологія» розміщена у вільному доступі за адресою: [<http://surl.li/mavqh>].

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

1. Сильною стороною є наявність на сайті спеціалізованого розділу з нормативно-правовою базою. 2. Надання детальної інформації про ОП та освітню діяльність за нею на одній сторінці, що є надзвичайно зручним для користування і отримання повної інформації про ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОП «Організаційна психологія» повністю відповідає підкритеріям 9.1, 9.2, 9.3 та критерію 9 загалом. Діяльність ЗВО прозора публічно відображена на офіційному сайті. В ЗВО визначено чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права і обов'язки всіх учасників освітнього процесу, вони є загальнодоступними і їх послідовно дотримуються. ЗВО публікує проекти ОП для їх обговорення, збирає пропозиції і зауваження. Експертна група дійшла висновку, що ОП «Організаційна психологія» для другого (магістерського) рівня обґрунтовано відповідає в контексті Критерію 9 рівню В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	A
Критерій 6. Людські ресурси	B

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	A
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>ОП 2022.pdf</i>	dDQTYjKTutwkqdYF4Mya9DvYfCCm/pIQDh5MFXuBhgA=
Додаток	<i>НП 2022.pdf</i>	SUKbIHGRjDZe74u6WKXcitA4CObZXzv78zxСх42TFig=
Додаток	<i>Каталог вибіркових дисциплін.pdf</i>	tvj6VqbmP5exVtzg6mDst4xPM7l1IyX35agBvKpOwmQ=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Левус Надія Ігорівна

Члени експертної групи

Коломієць Тетяна Володимирівна

Бондзик Дмитро Миколайович